

Riigikontrolli arvamus Balti
Kaitsekolledži 2008. aasta
raamatupidamise aastaaruande
kohta

Sisukord

Balti Kaitsekolledži raamatupidamise aastaaruanne on olulises osas õige	3
Raamatupidamise korralduses, sisekontrollisüsteemi toimimises ja tehingute seaduslikkuses on vajakajäämisi	3
Raamatupidamise sise-eeskiri vajab täiendamist	3
Tasustamise ja majandamiskulude tegemise põhimõtteid ei ole sätestatud	3
Käibemaksu tagastamise taotlemisel esineb puudusi	4
Töötajatele on tehtud soodustusi, kuid neid ei käsitleta erisoodustusena	4
Raamatupidamise aastaaruande lisad ei selgita kirjete sisu	5
Riigikontrolli soovitusel ja Balti Kaitsekolledži ülema vastused	6
Ülevaade Balti Kaitsekolledžist	7
Auditi iseloomustus	7
Riigikontrolli varasemad auditid Balti Kaitsekolledžis	9

Balti Kaitsekolledži raamatupidamise aastaaruanne on olulises osas õige

1. Riigikontrolli hinnangul kajastab Balti Kaitsekolledži 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab 2008. aasta kasumiks 1 642 669 krooni ja bilansimahuks 31.12.2008. aasta seisuga 12 510 803 krooni, olulises osas õigesti kolledži finantsseisundit ja lõppenud perioodi majandustulemust.

Raamatupidamise korralduses, sisekontrollisüsteemi toimimises ja tehingute seaduslikkuses on vajakajäämisi

2. Järgnevalt on toodud tähelepanekud, mis summade ebaolulisuse tõttu Riigikontrolli arvamust ei mõjuta, küll aga viitavad vajakajäämistele raamatupidamise korralduses ja sisekontrollisüsteemi toimimises. Sisekontrollisüsteem peab kaitsma varasid ja ressursse, tagama juhtimispõhimõtetest kinnipidamise, raamatupidamisarvestuse täpsuse ja täielikkuse ning usaldusväärse finants- ja juhtimisteabe õigeaegse esitamise.

Raamatupidamise sise-eeskiri vajab täiendamist

3. Raamatupidamise sise-eeskirjas on mitmeid vajakajäämisi. Näiteks:

- Kontoplaanist puudub osa tegelikult kasutusel olnud raamatupidamiskontosid (finantstulude ja -kulude, sihtfinantseerimise tulude ja kulude kontod).
- Sise-eeskirjas ei ole märgitud kõiki kolledži poolt kasutatavaid pangakontosid.
- Väikevahendite inventeerimise tegelik praktika ei ole kooskõlas raamatupidamise sise-eeskirjas sätestatuga.

4. **Riigikontrolli soovitus Balti Kaitsekolledži ülemale:** Täiendada raamatupidamise sise-eeskirja ning tagada raamatupidamise sise-eeskirjas sätestatud põhimõtetest kinnipidamine.

Balti Kaitsekolledži ülema vastus: Punktis 3 ja 4 Riigikontrolli poolt välja toodud nõuanded on sisse viidud Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirja.

Tasustamise ja majandamiskulude tegemise põhimõtteid ei ole sätestatud

5. Asutuses ei ole kehtestatud tasustamise ja majandamiskulude tegemise korda. Sätestamata on töötasu avansi saamise võimalus, lisatasustamise ja premeerimise alused. Majandamiskulude hüvitamise põhimõtete puudumise tõttu tuvastas Riigikontroll järgmised puudused:

- Mõnel juhul on lektoritele hüvitatud sõidukuludena kütus koos tanklast ostetud muu kaubaga ja mõnikord vaid kütus.
- Ühel juhul ei olnud võimalik leida lektori kuluhüvitise taotluse juurest kuludokumente ning ühel juhul oli kuludokument valesti raamatupidamises kajastatud.

6. Riigikontrolli soovitus Balti Kaitsekolledži ülemale: Kehtestada tasustamise juhend ja majandamiskulude tegemise kord ning tagada nendest kinnipidamine.

Balti Kaitsekolledži ülema vastus: Punktis 5 ja 6 Riigikontrolli poolt välja toodud nõuanded on sisse viidud Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirja. Selgituseks: tanklast ostetud muu kauba hüvitamine (vesi, mahl) oli tingitud asjaolust, et külalislektorit ei olnud võimalik toitlustada kolledžis kohapeal aja puuduse tõttu. Oma töötajale ei hüvitata lähetusega mitteseotud kulusid, nii nagu Riigikontroll tuvastas.

Käibemaksu tagastamise taotlemisel esineb puudusi

7. Võttes aluseks Rahandusministeeriumi selgituse käibemaksuseaduse kohta, on kolledžil võimalik tagasi taotleda 100% tasutud käibemaksust. Tagasitaotlemise hilinemise tõttu on jäänud tagasisaamata ligi 371 000 krooni ulatuses käibemaksu, mille arvel võinuks finantseerida kolledži põhitegevust. Riigikontroll on seisukohal, et eelnimetatud puudused tulenevad muu hulgas ka asjaolust, et kolledžis puuduvad käibemaksu tagasitaotlemise põhimõtted ning kehtestud ei ole taotlemise protseduuri, tähtaegu ja vastutajaid.

8. Riigikontrolli soovitus Balti Kaitsekolledži ülemale: Seada sisse käibemaksu tagasitaotlemise põhimõtted, mis tagaksid ühetaolise ja õigel ajal taotlemise.

Balti Kaitsekolledži ülema vastus: Punktis 7 ja 8 välja toodud nõuanded on sisse viidud Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirja.

Töötajatele on tehtud soodustusi, kuid neid ei käsitleta erisoodustusena

9. Jätakuvalt ei ole tulumaksuga maksustamise erijuhtude alla kuuluvatelt kuludelt arvestatud erisoodustuse sotsiaal- ja tulumaksu. Enamasti ei ole kuludokumentidele lisatud materjale, mis välistaksid nende kulude käsitlemise erisoodustusena (näiteks toitlustuskulud). Samuti ei ole Riigikontrolli hinnangul osa majandamiskuludest seotud otseselt kolledži põhitegevusega. Näiteks on ostetud lastekaupu ja kosmeetikatooteid, mille seos kolledži põhitegevusega Riigikontrolli audiitoritele ei selgunud. Samuti jäi selgusetuks, kas eeltoodud kulusid pidanuks käsitlema töötajatele tehtava erisoodustusena ja need tulumaksuseaduse järgi ka maksustama. Riigikontroll on seisukohal, et toidu-, laste- ja muude põhitegevusega raskesti seostatavate kaupade ostmisel peaks kolledž selgitama nende otstarvet ning käsitlema töötajatele soodustusena tehtud kulusid tulumaksuseaduse kohaselt erisoodustusena.

10. Riigikontrolli soovitused Balti Kaitsekolledži ülemale:

- Täiendada kuludokumente üritusel osalejate nimekirja ja ürituse eesmärgiga, et tõendada kulude otstarvet huvitatud osapooltele (näiteks sponsorriigid, Maksu- ja Tolliamet).
- Arvestada eelarve kavandamisel ka erisoodustuse maksudeks kuluva summaga.

- Juhul kui kolledži eelarvest on otsustatud teha töötajatele kingitusi või muid soodustusi, käsitleda neid tulumaksuseaduse sätetest lähtudes erisoodustusena.

Balti Kaitsekolledži ülema vastus: Punktis 9 ja 10 välja toodud nõuanded on sisse viidud Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirja.

Raamatupidamise aastaaruande lisad ei selgita kirjete sisu

11. Raamatupidamise hea tava järgi peab raamatupidamise aastaaruande lisades olema avalikustatud täiendav info põhjaruannetes esitatud oluliste kirjete ning nende muudatuste kohta aruandeperioodil. Balti Kaitsekolledži raamatupidamise aastaaruande lisades ei ole selgitatud oluliste kirjete sisu ega toimunud muudatuste põhjuseid. Riigikontrolli hinnangul tuleks sellekohane info kolledži raamatupidamise aastaaruandes esitada, kuna see on oluliseks sisendiks tulevaste eelarveeraldiste kavandamisel.

12. **Riigikontrolli soovitus Balti Kaitsekolledži ülemale:** Selgitada edaspidi olulisemate bilansi- ja kasumiaruande kirjete muudatuste põhjuseid ning kirjeldada aasta olulisemaid majandustehinguid.

Balti Kaitsekolledži ülema vastus: Punktis 11–12 Riigikontrolli soovitusi võetakse arvesse Balti Kaitsekolledži aastaaruande 2009 koostamisel.

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu
Finantsauditi osakonna peakontrolör

Riigikontrolli soovitused ja Balti Kaitsekolledži ülema vastused

Riigikontroll andis auditi põhjal Balti Kaitsekolledžile mitmeid soovitusi. Kaitsekolledži ülem saatis 14. septembril 2009 oma vastuse Riigikontrolli soovitustele.

Riigikontrolli soovitused	Balti Kaitsekolledži ülema vastused
<p>Raamatupidamise korraldus</p> <p>4. Täiendada raamatupidamise sise-eeskirja ning tagada raamatupidamise sise-eeskirjas sätestatud põhimõtetest kinnipidamine. (p 3)</p>	<p>Punktis 3 ja 4 Riigikontrolli poolt välja toodud nõuanded on sisse viidud Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirja.</p>
<p>Tasustamine ja majandamiskulud</p> <p>6. Kehtestada tasustamise juhend ja majandamiskulude tegemise kord ning tagada nendest kinnipidamine. (p 5)</p>	<p>Punktis 5 ja 6 Riigikontrolli poolt välja toodud nõuanded on sisse viidud Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirja. Selgituseks: tanklast ostetud muu kauba hüvitamine (vesi, mahl) oli tingitud asjaolust, et külalislektorit ei olnud võimalik toilustada kolledžis kohapeal aja puuduse tõttu. Oma töötajale ei hüvitata lähetusega mitteseotud kulusid, nii nagu Riigikontroll tuvastas.</p>
<p>Käibemaksu tagasi taotlemine</p> <p>8. Seada sisse käibemaksu tagasitaotlemise põhimõtted, mis tagaksid ühetaolise ja õigel ajal taotlemise. (p 7)</p>	<p>Punktis 7 ja 8 väljatoodud nõuanded on sisse viidud Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirja.</p>
<p>Töötajatele tehtud soodustused</p> <p>10.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Täiendada kuludokumente üritusel osalejate nimekirja ja ürituse eesmärgiga, et tõendada kulude otstarvet huvitatud osapooltele (näiteks sponsorriigid, Maksu- ja Tolliamet). ▪ Arvestada eelarve kavandamisel ka erisoodustuse maksudeks kuluva summaga. ▪ Juhul kui kolledži eelarvest on otsustatud teha töötajatele kingitusi või muid soodustusi, käsitleda neid tulumaksuseaduse sätetest lähtudes erisoodustusena. <p>(p 9)</p>	<p>Punktis 9 ja 10 väljatoodud nõuanded on sisse viidud Balti Kaitsekolledži raamatupidamise sisekorra-eeskirja.</p>
<p>Raamatupidamise aastaaruande arusaadavus</p> <p>12. Selgitada edaspidi olulisemate bilansi- ja kasumiaruande kirjete muudatuste põhjuseid ning kirjeldada aasta olulisemaid majandustehinguid. (p 11)</p>	<p>Punktis 11-12 Riigikontrolli soovitusi võetakse arvesse Balti Kaitsekolledži aastaaruande 2009 koostamisel.</p>

Ülevaade Balti Kaitsekolledžist

Balti Kaitsekolledž on loodud Eesti Vabariigi Valitsuse, Läti Vabariigi Valitsuse ja Leedu Vabariigi Valitsuse vahel 12. juunil 1998 sõlmitud lepingu alusel. Kolledži peamised eesmärgid on suurendada staabiohvitseride ja kaitsejõudude ning kaitseministeeriumide juhtiva isikkoosseisu väljaõppe tõhustamise teel nende riikide koostegutsemisvõimet, toetada staabiohvitseride korpuse väljaarendamist ning aidata kaasa demokraatlike juhtimispõhimõtete edasisele juurutamisele relvajõududes ja totaalkaitse riiklike kontseptsioonide väljatöötamisele.

Kolledži finantseerimis-, raamatupidamis- ja auditeerimispõhimõtted on sätestatud Balti riikide sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumis (edaspidi memorandum). Sellest lähtudes korraldab kolledž oma raamatupidamisarvestust Eesti Vabariigi õigusaktide kohaselt, mida täpsustab ja täiendab kolledži raamatupidamise sise-eeskiri.

Aruande koostamise ja selles sisalduva info õigsuse eest vastutavad kolledži juht Gundars Abols (kolledži ülem alates 14.12.2007) ning pearaamatupidaja Jana Lundblad.

Auditi iseloomustus

Riigikontroll on auditeerinud kolledži raamatupidamise aastaaruandeid igal aastal alates 2001. aastast.

Auditi eesmärk

Auditi eesmärgiks oli avaldada arvamust Balti Kaitsekolledži 2008. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta. Audit tugineb raamatupidamise andmetele 31.12.2008. aasta seisuga.

Hinnangu andmise kriteeriumid

Arvamust avaldades tugines Riigikontroll järgmistele kriteeriumidele:

- varad ja kohustused eksisteerivad 31.12.2008. aasta seisuga;
- varad ja kohustused kuuluvad 31.12.2008. aasta seisuga kolledžile;
- tehingud või sündmused toimusid 2008. aastal;
- kõik varad, kohustused, tehingud ja sündmused on kajastatud ning näitajad avalikustatud;
- varad ja kohustused on kajastatud õiges bilansilises väärtuses;
- tehingud või sündmused on kajastatud õiges summas ja tulud või kulud on kantud õigesse perioodi;
- näitajad on avalikustatud, klassifitseeritud ja kirjeldatud kooskõlas raamatupidamise hea tavaga;
- tegevusaruandes toodud numbriline info, mis tuleneb raamatupidamise aastaaruandest, on kajastatud õigetes summades;
- kolledži raamatupidamise korraldus vastab raamatupidamise seaduse ja rahandusministri määrustega kehtestatud nõuetele ning heale raamatupidamistavale.

Auditi tulemusena ei ole Riigikontroll andnud üldhinnangut kolledži finantsjuhtimisele ega sisekontrollisüsteemidele, kuid on välja toonud olulisemad tähelepanekud avastatud puuduste kohta.

Auditi ulatus ja käsitusviis

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI (Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon) auditistandarditega. Need standardid nõuavad, et audit kavandatakse ja sooritatakse viisil, mis võimaldab piisava kindlustundega otsustada, et finantsaruanded ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi.

Auditi käigus kontrollisid audiitorid väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Audit hõlmas ka aruannete koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute analüüsi.

Riigikontroll leiab, et audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks asutuse raamatupidamise aastaaruande kohta.

Auditi lõpetamise aeg:

Audititoimingud lõpetati 2009. aasta augustis.

Auditi meeskond:

Auditis osalesid finantsauditi osakonna vanemaudiitor Jaana Tael ja tulemusauditi osakonna audiitor Birgit Aasa.

Kontaktandmed

Auditi kohta saab lisainfot Riigikontrolli kommunikatsiooniteenistusest tel +372 640 0704 või +372 640 0777, e-post riigikontroll@riigikontroll.ee

Auditaruande elektrooniline koopia (pdf) on saadaval koduleheküljel www.riigikontroll.ee.

Auditaruande number Riigikontrolli asjaajamissüsteemis on FAO-2-1.4/09/67.

Riigikontrolli postiaadress on:

Narva mnt 11a
15013 TALLINN
Tel +372 640 0700
Faks +372 661 6012
riigikontroll@riigikontroll.ee

Riigikontrolli varasemad auditid Balti Kaitsekolledžis

- 25.09.2008 – Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2007. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta
- 22.08.2007 – Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2006. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta
- 24.08.2006 – Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2005. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta
- 10.08.2005 – Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2004. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta
- 02.08.2004 – Balti Kaitsekolledži 2003. aasta raamatupidamise aastaaruande järelaudit
- 28.04.2003 – Balti Kaitsekolledži 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande audit
- 24.05.2002 – Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2001. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta
- 05.06.2001 – Balti Kaitsekolledži 2000. aasta majandustegevus

Kõik aruanded on kättesaadavad Riigikontrolli koduleheküljelt www.riigikontroll.ee